

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: KŽ.116/05
Brčko, 12.10.2005. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od predsjednika suda Kaurinović Damjana, kao predsjednika vijeća, sudija Gligorević Ruže i Kovačević Maide, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Antolović Olge, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženog J. G. sina S., iz B., zbog krivičnog djela silovanja u pokušaju iz člana 200 stav 5 u vezi sa članom 28 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine", broj 10/03) odlučujući o žalbama Javnog tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i branioca optuženog J. G., advokata S. P. iz Kancelarije za pravnu pomoć Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne broj: Kp. 143/04 od 01.06.2005. godine, na javnoj sjednici održanoj u prisustvu zamjenika javnog tužioca Klaić Ilje, optuženog J. G. i njegovog branioca, advokata S. P. iz Kancelarije za pravnu pomoć Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, donio je 12.10.2005. godine i javno objavio

P R E S U D U

Odbijaju se kao neosnovane žalbe Javnog tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i branioca optuženog J. G. i potvrđuje presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: Kp.143/04 od 01.06.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne broj: Kp. 143/04 od 01.06.2005. godine oglašen je krivim J. G. da je radnjama opisanim u izreci pobijane presude počinio krivično djelo silovanja u pokušaju iz člana 200 stav 5 u vezi sa članom 28 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ-a BD BiH) za koje je na osnovu navedenog zakonskog propisa te odredaba članova 42, 43, 49, 50 stav 1 tačka b. i 51 stav 1 tačka b. KZ-a BD BiH osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca. U izrečenu kaznu zatvora optuženom se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 30.04.2004. godine do 26.05.2004. godine.

Navedenom presudom obavezan je optuženi na plaćanje troškova krivičnog postupka u iznosu od 1.307,00 KM i paušala za rad suda u iznosu od 200,00 KM, ukupno 1.507,00 KM, u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti presude.

Oštećena mlđb. A. M. je sa imovinskopравnim zahtjevom u cjelosti upućena na parnicu.

Protiv navedene presude žalbe su u zakonskom roku izjavili Javno tužilaštvo Brčko Distrikta BiH i branilac optuženog.

Javno tužilaštvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine žalbu izjavljuje zbog odluke o krivičnopравnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelacioni sud Brčko Distrikta BiH žalbu uvaži i preinači pobijanu presudu tako što će optuženog za počinjeno krivično djelo osuditi na kaznu zatvora u dužem trajanju.

Branilac optuženog žalbu izjavljuje zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnoj sankciji. Predlaže da Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ukine prvostepenu presudu i sam održi glavni pretres, ili da preinači presudu tako što će optuženog J. G. osloboditi od optužbe.

Na javnoj sjednici koja je 12.10.2005.godine održana pred vijećem Apelacionog suda Brčko Distrikta BiH zamjenik javnog tužioca i branilac optuženog ostali su pri navodima i prijedlozima iz izjavljenih žalbi.

Ovaj sud je u smislu člana 306 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP-a Brčko Distrikta BiH) ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom te odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Žalbom branioca optuženog prigovara se da je u ovom krivičnom predmetu počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka k. ZKP-a BD BiH jer je izreka presude nerazumljiva, odnosno protivrječna sama sebi i razlozima presude, a u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. Prema izreci prvostepene presude optuženi je "upotrebom fizičke sile pokušao mlđb. A. prinuditi na spolni odnos" a pri tome se ne pominje o kakvoj fizičkoj sili se radilo, što izreku presude čini nerazumljivom i protvrjećom samoj sebi. Pored toga, ni u obrazloženju prvostepeni sud ne navodi u čemu se sastojala upotreba sile od strane optuženog, pa se može reći da prvostepeni sud nije ni obrazložio prinudu kao elemenat postojanja ovog krivičnog djela.

Po ocjeni ovog suda u prvostepenoj presudi nisu učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Da je u konkretnom slučaju upotrijebljena sila od strane optuženog J. G. radi slamanja otpora oštećene mlđb. A. M. dokaz su povrede na tijelu oštećene konstatovane nalazom ljekara specijaliste ginekologa, nalazom ljekara specijaliste hirurga, te nalazom i mišljenjem stalnog sudskog vještaka iz oblasti sudske medicine. Prema nalazu vještaka sudske medicine povrede na tijelu oštećene (oguljotine kože u predjelu lijeve prepone i prednje strane grudi-između dojki u razini prsne kosti, krvni podliv kože unutrašnje strane gornjeg dijela desne nadlaktice i unutrašnje strane donjeg dijela lijeve nadlaktice, prugaste odnosno nepravilne promjene koje asociraju na krvne podlive desnog plećnog, lijevog pojasnog i donjeg pojasnog odnosno gornjeg srednjaćnog dijela leđa te oba koljena i prednje strane gornjeg dijela desne potkoljenice) su po svom karakteru lake tjesne povrede. Ozljede tipa oguljotina su po nalazu vještaka mogle nastati prevlaćenjem noktiju prstiju preko površine

kože navedenih dijelova trupa, krvni podlivi su mogli nastati intezivnim pritiskom odnosno stezanjem, dok su povrede na nogama kao i na leđima mogle nastati pritiskom odnosno prevlačenjem nekog užeg mehaničkog predmeta preko površine kože navedenih dijelova tijela. Kada se nalaz i mišljenje ovog vještaka, pri kojem je u potpunosti ostao prilikom usmenog izlaganja rezultata obavljenog vještačenja na glavnom pretresu, dovede u vezu sa iskazom oštećene mlđb. A. M. onda se sa sigurnošću može izvesti zaključak da je optuženi upotrebom fizičke sile pokušao prinuditi na polni odnos oštećenu. Okolnost da prilikom pregleda od strane specijaliste ginekologa nisu primijećeni krvni podlivi na podlakticama (dan kasnije te povrede su utvrđene pregledom od strane ljekara specijaliste opšte hirurgije) ne znači da nisu postojale u vrijeme prvog pregleda jer je moguće da iste zbog protoka svega nekoliko sati od trenutka nanošenja nisu bile uočljive u mjeri u kojoj su bile uočljive oguljotine. Kako iz svega ovog proizilazi da je prema oštećenoj upotrijebljena fizička sila, a upravo je fizička sila navedena u izreci prvostepene presude kao oblik prinude što je prvostepeni sud naveo u razlozima presude, to se neosnovano žalbom branioca optuženog ukazuje da u konkretnom slučaju prvostepeni sud nije opisao i obrazložio prinudu kao elemenat krivičnog djela silovanja te da je time počinjena bitna povreda odredba krivičnog postupka. Prvostepeni sud je, nasuprot navodima žalbe, dao razloge zašto vjeruje iskazu oštećene vezano za nanošenje povreda odnosno zašto iskaz oštećene koji se odnosi na konzumiranje piva nije prihvatio kao puzdan, i iste u cjelosti prihvata i ovaj sud. U obrazloženju prvostepene presude takođe se navodi da je sud prihvatio osnovni nalaz i mišljenje vještaka E. K. osim u dijelu koji se odnosi na krvnogrupnu pripadnost optuženog (u osnovnom nalazu navedeno je da prema tragovima na vešu optuženog postoje tragovi humane sperme koja pripada sekretoru krvne grupe A), a sve nakon pojašnjenja koje je od strane ovog vještaka dato u dopunskom nalazu. Prema dopunskom nalazu kada je u pitanju donji veš oštećene tragovi nađeni na njemu su miješani trag sperme i vaginalnog sekreta a za ovu vrstu miješanih tragova ne može se razlučiti koja je krvna grupa sperma, a koja vaginalni sekret. U konkretnom slučaju, uzorak krvi i pljuvačke optuženog J. G. ukazuje da se radi sekretoru krvne grupe "O", dok uzorak krvi i pljuvačke oštećene ukazuje da je riječ o sekretoru krvne grupe "A", pa su u konkretnom slučaju prema pojašnjenju koje je dala vještak biološke struke, u nađenom miješanom tragu na vešu oštećene moguće samo dvije alternativne kombinacije krvnih grupa i to : ili sperma sekretora krvne grupe "A" i vaginalni sekret sekretora krvne grupe "A", ili sperma sekretora krvne grupe "O" vaginalni sekret sekretora krvne grupe "A" . U pogledu tragova na vešu optuženog nađeni su tragovi sekretora krvne grupe "A" zbog čega je u osnovnom nalazu naznačeno da optuženi ima krvnu grupu "A" iz razloga što se trag vaginalnog sekreta nije mogao identifikovati zbog velikog prisustva glikogena zbog čega se nije mogao izvesti zaključak da je riječ o miješanom tragu, a takođe i iz razloga što krvnu grupu "O" zbog nedostatka antigena uvijek prekriva druga krvna grupa sa kojom se nađe u kombinaciji. Prvostepeni sud je u obrazloženju presude naveo šta je pojašnjeno dopunskim nalazom ovog vještaka, te zašto i u kojme dijelu je prihvaratio nalaz ovog vještaka(strana osam i devet pobijane presude).

Neosnovano se žalbom branioca optuženog ukazuje da je pobijanom presudom povrijeđen krivični zakon jer u konkretnom slučaju nisu primjenjene odredbe člana 30 KZ-a BD BiH koje se odnose na dobrovoljni odustanak.

Po ocjeni ovog suda ne postoji povreda krivičnog zakona na koju branilac optuženog ukazuje jer optuženi nije dobrovoljno odustao od izvršenja krivičnog djela. U konkretnom slučaju djelo je ostalo u pokušaju, ne na osnovu slobodnog opredjeljena optuženog, nego zbog postojanja nekih drugih spoljnih faktora (strah da će neko čuti sirenu koju je oštećena pritiskala, telefonski poziv majke oštećene, vrištanje oštećene) koji su uticale na njegovu odluku da ne nastavi sa izvršenjem krivičnog djela.

Žalbom branioca optuženog prigovara se da je u ovom krivičnom predmetu činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno jer je pogrešno utvrđeno da je od strane optuženog upotrijebljena sila odnosno pogrešno je utvrđeno da je postojao otpor oštećene te da je isti bio stalan i ozbiljan.

Dokazi provedeni tokom krivičnog postupka nesumnjivo upućuju na zaključak da je od strane optuženog upotrijebljena sila radi slamanja otpora oštećene, kao i da je otpor koji je oštećena pružala tom prilikom bio stalan i stvaran, što svakako dokazuju povrede na tijelu oštećene koje su utvrđene ljekarskim pregledima. Otpor oštećene obzirom da se radi o maloljetnici treba posmatrati vezano za uzrast i njenu psihofizičku nezrelost (petnaestogodišnja djevojčica) kao i povjerenje u optuženog obzirom na njegovo poznanstvo i druženje sa njenim roditeljima. Stoga su, i po ocjeni ovog suda radnje koje je oštećena preduzela kritične prilike pritiskanje sirene, odgurivanje optuženog, vrištanje, kao i usplahireni razgovor putem mobitela sa majkom, pružanje ozbiljnog otpora optuženom. Iz svega naprijed navedenog proizilazi da je optuženi J. G. upotrijebio fizičku silu kako bi prinudio maloljetnu oštećenu na polni odnos, da je oštećena pružala otpor koji je bio ozbiljan i trajao svo vrijeme dok je optuženi fizičkom silom pokušao primorati oštećenu na polni odnos, te da je optuženi pod uticajem straha da će neko naići jer je oštećena pritiskala sirenu, vrištala i telefonom kontaktirala sa majkom, odustao od izvršenja obljube čime je djelo ostalo u pokušaju. Dakle, prinuda na pokušaj spolnog odnosa manifestovala se u konkretnom slučaju upotrebom fizičke sile od strane optuženog, a raznovrsnost povreda i različiti mehanizmi nastanka povreda kod oštećene, potvrđuju njen nedvosmislen stav da ne pristaje na obljubu.

Na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primijenio krivični zakon našavši da se u radnjama optuženog stiču obilježja krivičnog djela iz člana 200 stav 5 u vezi sa članom 28 KZ-a BD BiH za koje ga, je utvrdivši njegovu krivičnu odgovornost, oglasio krivim i osudio na kaznu zatvora.

Žalbom Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH i branioca optuženog prigovara se na odluku suda o krivičnopravnoj sankciji. Žalbom Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH ukazuje se da olakšavajuće okolnosti utvrđene na strani optuženog nemaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti. Takođe i ranija osuđivanost optuženog je dovoljan razlog da se optuženom kazna ne umanjuje ispod donje granice zakonom propisane kazne. Osim toga, čak i da se uzme da su u konkretnom slučaju na strani optuženog postojale osobito olakšavajuće okolnosti nije trebalo kaznu zatvora ublažiti u mjeri u kojoj je to učinio pvostepeni sud. Branilac optuženog ukazuje da je odluka suda o kazni troškovima krivičnog postupka pogrešna i u cjelosti odraz bitnih povreda Zakona o

krivičnom postupku Brčko Distrikta BiH, povrede krivičnog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je utvrdivši da je optuženi počinio krivično djelo koje mu je stavljeno na teret te da je za isto krivično odgovoran u potpunosti cijenio sve okolnosti koje u smislu člana 49 KZ-a BD BiH utiču da kazna bude veća ili manja, te opravdano utvrđenim olakšavajućim okolnostima na strani optuženog dao karakter osobito olakšavajućih. Za krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim propisano je da će se počinitelj kazniti zatvorom najmanje tri godine. Kazna zatvora u trajanju od 1(jedne) godine i 3(tri) mjeseca adekvatna je prirodi i težini počinjenog djela, stepenu krivične odgovornosti optuženog, stepenu povrede zaštićenog dobra te u navedenoj mjeri potrebna da se istom ostvari svrha kažnjavanja propisana članom 42 KZ-a BD BiH. Pored toga, žalba Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH ne navodi koja bi se okolnost vezana za raniju osuđivanost morala posebno cijeliti kao npr. istovrsnost krivičnih djela, protek vremena od ranije i posljednje osude, izrečene krivičnopravne sankcije i dr. Stoga samo pozivanje na raniju osuđivanost optuženog bez davanja dodatnih razloga, uz činjenicu da je krivično djelo ostalo u pokušaju, nije dovoljan razlog da se u konkretnom slučaju ne primijene odredbe o ublažavanju kazne. Prigovor branioca optuženog na troškove krivičnog postupka očekivano je vezan za žalbeni prijedlog branioca da se prvostepena presuda preinači i njegov branjenik oslobodi optužbe u kom slučaju bi troškovi postupka pali na teret budžetskih sredstava. Inače troškovi krivičnog postupka odnose se na troškove vještačenja obavljene u ovom predmetu u iznosu od 1.307,00 KM kao i paušal za rad suda u iznosu od 200,00 KM, koje je optuženi obzirom da je oglašen krivim u ovom krivičnom predmetu, obavezan platiti u smislu odredaba člana 188. stav 1 ZKP-a BD BiH.

Kako su žalbe branioca optuženog i Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH neosnovane odlučeno je kao u izreci ove presude, na osnovu člana 313 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

ZAPISNIČAR,

Olga Antolović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović